

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 104 | 13-19 Haziran 2022

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 191 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

17 Haziran: Ağır engelli olan ve 2021 yılında sosyal medya paylaşımları nedeniyle tutuklanan Bekir Güven, cezaevinden tahliyesinin ardından hayatını kaybetti.

18 Haziran: Edirne'de polis, beş aylık hamile olan Emine Coşkun isimli bir kişiyi gözaltına aldı.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

13 Haziran: Konya'da polis, hükümete muhalif bir dini grup olan Furkan Vakfı'nın 22 üyesini, bir protesto yürüyüşü düzenlemeleri nedeniyle gözaltına aldı.

13 Haziran: İstanbul'da polis, bir parkın yıkımını engellemeye çalışan iki kişiyi geçici olarak gözaltına aldı.

14 Haziran: Bir Diyarbakır mahkemesi, sivil toplum aktivisti Mehmet Hafız Şık'ı, terörizm suçlamasıyla 6 yıl 3 ay hapis cezasına mahkum etti.

14 Haziran: İstanbul'da polis, bir enerji şirketini protesto eden altı kişiyi gözaltına aldı.

16 Haziran: İstanbul'da polis, hasta mahkumlarla ilgili protesto düzenleyen dokuz kişiyi gözaltına aldı.

18 Haziran: İstanbul'daki bir üniversite kampüsünde LGBT onur haftası kapsamında düzenlenmesi planlanan bir piknik, katılımcıları linç etmekle tehdit eden radikal bir grup tarafından hedef alınmasının ardından iptal edildi. Olay yerine gelen polis, 26 piknik katılımcısını geçici olarak gözaltına aldı.

18 Haziran: Gaziantep Valisi, il sınırları içerisinde hiçbir onur haftası etkinliğine müsaade edilmeyeceğini açıkladı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

14 Haziran: İstanbul'da polis, bir solcu militanı anmak amacıyla pankart asılmasına yönelik bir soruşturma kapsamında üç kişiyi gözaltına aldı.

14 Haziran: İstanbul'da bir üniversite yönetimi, rektörün lüks otomobilini karton bir temsille protesto eden bir öğrenciye geçici uzaklaştırma cezası verdi.

14 Haziran: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, cumhurbaşkanına hakaret suçlamasıyla mahkum edilen muhalif siyasetçi Canan Kaftancıoğlu'nun parti üyeliğini mahkumiyet kararıyla beraber gelen bir siyaset yasağı kapsamında iptal etti.

14 Haziran: Bir Diyarbakır mahkemesi, Kürt azınlığın durumuna ilişkin yayın yapan Etkin Haber Ajansı (ETHA) tarafından kullanılan bir web sayfasına erişim engeli getirdi.

15 Haziran: Bir İstanbul mahkemesi, bir sokak sanatçısını, resim yoluyla cumhurbaşkanına hakaret ettiği suçlamasıyla 1 yıl 2 ay 27 gün hapis cezasına mahkum etti.

15 Haziran: Van'da polis, tutuklu Kürt siyasetçi Selahattin Demirtaş'ın resmini taşıyan tişörtler giydikleri gerekçesiyle biri çocuk iki kişiyi gözaltına aldı. Polis daha sonra, gözaltı işlemine itiraz eden altı kişiyi daha gözaltına aldı.

15 Haziran: Bir İstanbul mahkemesi, gazeteci İsmail Saymaz'ı, bir televizyon programındaki sözleri nedeniyle para cezası ödemeye mahkum etti.

16 Haziran: Bir meclis komisyonu, internette "yalan haber" yayan kişiler için hapis cezası öngören bir sosyal medya yasa tasarısını onayladı.

16 Haziran: Bir mahkeme, önceki hafta terörizm suçlamasıyla gözaltına alınan 22 Kürt gazeteciden 16'sının tutuklanmasına karar verdi.

16 Haziran: Bir Erzurum mahkemesi, gazeteci Mehmet Arslan'ı, terör örgütü propagandası yapma suçlamasıyla 1 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum etti ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

16 Haziran: İzmir'de polis, sosyal medyada terör örgütü propagandası yaptığı suçlamasıyla gazeteci İnci Hekimoğlu'nu geçici olarak gözaltına aldı.

16 Haziran: Bir Diyarbakır mahkemesi, Mehmet Yıldırım adlı bir kişiyi, sosyal medyada cumhurbaşkanına hakaret ettiği gerekçesiyle 1 yıl 2 ay 17 gün hapis cezasına mahkum etti ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

16 Haziran: Bir Ankara mahkemesi, muhalefet milletvekili Veli Ağbaba'yı, bir konuşmasında cumhurbaşkanına hakaret ettiği gerekçesiyle tazminata mahkum etti.

17 Haziran: İstanbul savcıları, sosyal medyada terör örgütü propagandası yaptığı suçlamasıyla gazeteci Metin Yoksu hakkında iddianame hazırladı.

19 Haziran: Muhalefet milletvekili Sezgin Tanrıkulu, Mayıs ayı boyunca gösteriler sırasında 697 kişinin gözaltına alındığını açıkladı.

İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARI

15 Haziran: Ankara'da polis, İnsan Hakları Derneği il yöneticisi Adile Erkan'ı gözaltına aldı.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

20 Haziran: Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın katledilmesine ilişkin davanın Riyad'a transferine karşı oy kullanan hakim Nimet Demir, Hakimler ve Savcılar Kurulu (HSK) kararnamesiyle yerinin değiştirilmesinin ardından meslekten istifa etmeye karar verdi.

KÜRT AZINLIK

14 Haziran: Batman'da polis, yerel Kürt siyasetçi Seyhan Başak'ı gözaltına aldı.

14 Haziran: Kayseri'de bir cezaevi yönetimi, bir mahkuma gönderilen bir kitap ayracını, üzerinde Selahattin Demirtaş'ın ismi bulunduğu gerekçesiyle teslim etmedi.

15 Haziran: İstanbul'da polis, bir düğün sırasında geleneksel Kürt renklerini taşıyan kıyafetler taşıdıkları gerekçesiyle 10 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişiler daha sonra çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklandı.

15 Haziran: Van'da polis, tutuklu Kürt siyasetçi Selahattin Demirtaş'ın resmini taşıyan tişörtler giydikleri gerekçesiyle biri çocuk iki kişiyi gözaltına aldı. Polis daha sonra, gözaltı işlemine itiraz eden altı kişiyi daha gözaltına aldı.

16 Haziran: Bir mahkeme, önceki hafta terörizm suçlamasıyla gözaltına alınan 22 Kürt gazeteciden 16'sının tutuklanmasına karar verdi.

16 Haziran: Bir Erzurum mahkemesi, gazeteci Mehmet Arslan'ı, terör örgütü propagandası yapma suçlamasıyla 1 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum etti ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı. Arslan, Kürt azınlığa ilişkin

yayın yapan Dicle Haber Ajansı'nda (DİHA) çalışması nedeniyle yargılanmıştı.

16 Haziran: İstanbul'da polis, ev baskınları düzenleyerek HDP üyesi ve yöneticisi 10 kişiyi gözaltına aldı.

17 Haziran: İzmir'de polis, HDP gençlik üyesi Serhat İrlan'ı gözaltına aldı.

DİĞER AZINLIKLAR

14 Haziran: Ankara'da polis, Avrupa'da yerleşik bir Alevi örgütünün yöneticisi olan Turgut Öker'i geçici olarak gözaltına aldı.

18 Haziran: İstanbul'daki bir üniversite kampüsünde LGBT onur haftası kapsamında düzenlenmesi planlanan bir piknik, katılımcıları linç etmekle tehdit eden radikal bir grup tarafından hedef alınmasının ardından iptal edildi.

CEZAEVİ KOŞULLARI

14 Haziran: Kayseri'de bir cezaevi yönetimi, bir mahkuma gönderilen bir kitap ayracını, üzerinde Selahattin Demirtaş'ın ismi bulunduğu gerekçesiyle teslim etmedi.

17 Haziran: Mahkum İzzeddin Yenigün'ün nişanlısı Tuba Özdemir, Yenigün'ün son üç aydır çok ciddi bir kilo kaybı yaşamasına rağmen hastaneye götürülmediğini duyurdu.

17 Haziran: Hatay'da bir cezaevi yönetimi, bir mahkumun kardeşi olan Mustafa Demirbaş'a, bir işkence iddiasına ilişkin sorular sorduğu gerekçesiyle üç aylık görüş yasağı getirdi.

18 Haziran: Muğla'da bir cezaevi yönetimi, mahkum Mehmet Salih Filiz'in hastane sevkini yaptırmadı.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

14 Haziran: İstanbul'da 21 yaşındaki Suriyeli mülteci Sultan Jabeen bıçaklanarak öldürüldü.

15 Haziran: İstanbul'da bir mahallenin sakinleri bir grup göçmen işçiye saldırdı.

18 Haziran: Ankara'da polis, Somalili kişilere ait bir restoranın tabelasının üzerini, Kürt militanların renklerini taşıdığı gerekçesiyle boyadı.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

14 Haziran: Konya'da polis, bir protesto yürüyüşü düzenlerken gözaltına alınan dört kadına çıplak arama uygulaması yaptı.

16 Haziran: Bir İzmir cezaevinde gardiyanlar, etkin pişmanlıktan yararlanmayı reddettikleri belirtilen tutuklulara fiziksel ve sözlü saldırıda bulundu.

18 Haziran: Ankara'da polis, gözaltında bulunan bir kişiye işkence uyguladı.

18 Haziran: Bir Muğla cezaevinde gardiyanlar, bir nakil işlemi sırasında çıplak aramaya direnen Mehmet Salih Filiz adlı bir mahkuma fiziksel saldırıda bulundu.

19 Haziran: Bir Elazığ cezaevinde gardiyanlar, çıplak aramaya direnen Abdo Şeyh isimli bir mahkuma fiziksel saldırıda bulundu.

KADIN HAKLARI

20 Haziran: Bir Muğla mahkemesi, eski sevgilisini vahşice katleden bir erkeğe, kurban tarafından "provoke" edildiği gerekçesiyle 23 yıllık indirimli bir hapis cezası verdi.